

Кина се спрема за могући колапс комунистичког режима у Северној Кореји, и ако до тога дође неће се противити уједињењу Северне и Јужне Кореје - слично уједињењу некадашње две Немачке.

Тако у најкраћем гласи најновије откриће лондонског дневника Гардијан, чији су новинари "прочешљали" поверљиве америчке дипломатске депеше до којих је дошао интернет сајт Викиликс.

Део посматрача одмах је упозорио да ће, све и да је то тако, објављивање такве информације "само успорити промену кинеске политике према Северној Кореји".

Неминовно се поставља и питање колико ће ова прича променити целокупну светску дипломатију.

Актуелан проблем светске политике

Најновије откриће из тајних дипломатских докумената тиче се проблема који је у светској политици прилично актуелан - Северне Кореје.

Колико прошле недеље смо сазнали да та земља има погон за обогаћивање уранијума, а онда је уследио и тежак оружани инцидент измедју Северне и Јужне Кореје.

Запад је још једном упро прстом у Кину, као једину земљу која може да изврши притисак на севернокорејски режим, али Пекинг до сада ничим није показао да је спреман нешто конкретно и да уради.

Међутим, сада из поверљивих америчких и дипломатских депеша сазнајемо да је некима у Пекингу доста Пјонгјанга. Дејвид Лиг је уредник у лондонском Гардијану, једном од листова који су добили депеше и објављују њихове најважније делове.

"Изгледа да су кинески функционери рекли јужнокорејским званичницима, а онда је то дошло и до ушију америчких дипломата, да је Пекинг спреман да прихвати поновно уједињење Северне и Јужне Кореје. Изгледа такође да кинеско руководство губи стрпљење за Северну Кореју, и да у Пекингу праве планове за случај да се режим уруши и да из Северне Кореје ка Кини крене талас избеглица. Кинези према тој депеши сматрају да се Северна Кореја понаша као размажено дете, и да је њен нуклеарни програм претња светској безбедности."

Напуштане досадашње стратегије

Све то су наводно почетком ове године високом јужнокорејском званичнику рекли младји функционери у кинеској комунистичкој партији, а онда је тај јужнокорејски званичник то пренео америчком амбасадору који је о томе послао депешу у Вашингтон.

Да ли се Пекинг заиста спрема да напусти досадашњу стратегију по којој је постојање Северне Кореје корисно јер ствара тампон измедју Кине и Јужне Кореје и спречава америчка војска стационирана у Јужној Кореји изадје на кинеску границу?

Или је јужнокорејски званичник преувеличао оно што је чуо у Пекингу зато што је што управо оно што Сеул прижељкује?

Новинари тај одговор нису добили на редовној конференцији за новинаре портпарола

кинеског министарства иностраних послова. Кина је, према његовим речима, примила к знању све релевантне извештаје, и нада се да ће америчка страна на одговарајући начин решити релевантна питања.

Садржај докумената нећемо коментарисати, додао је портпарол, алли шта кажу они који све ово гледају са стране?

"Кинези не мењају политику"

Некадашњи британски министар иностраних послова Малколм Рифкинд не мисли да Кинези мењају политику према Северној Кореји.

"Мало је вероватно да ће доћи до неке драматичне промене, али неизбежно је да се у Кини питају колико је заиста Северна Кореја њихов савезник. Режим у Пјонгјангу је тренутно огроман извор нестабилности, а и сама чињеница да Северна Кореја поседује нуклеарно оружје је утиче на Кину. Могуће је дакле да је кинеска политика према Северној Кореји почела да се мења. Али све и да је Кина почела да мења политику, што би било историјског значаја, чињеница да је наговештај тога сада доспео у јавност ће одложити промену за неколико година. И то је можда трагична последица цурења ових дипломатских депеша. То истовремено показује колику штету може изазвати цурење тако осетљивих информација из приватних разговора међу дипломатама."

Други оснивач сајта Викиликс, Аустралијанац Џулијан Асанж, трпи још оштрије критике - Хилари Клинтон га је оптужила за напад на међународну заједницу.

"Та особа је себи дала за право..."

То каже и Колин Графи, професор дипломатије и некадашњи амерички државни подсекретар:

"Сврха тих дипломатских депеша и преписке је да дипломате осете шта се дешава тамо где су послате. И дипломате морају да буду у стању да искрено извештавају о томе, без страха да ће њихове белешке једнога дана бити објављене. Та особа је себи дала за право да одлучује о томе како наше дипломате комуницирају. Ниједној земљи није у интересу да њене дипломате буду онемогућене да у поверењу са земљом која их је послала разговарају о ономе што се дешава."

Они који бране објављивање поверљивих докумената указују међутим да грађани имају право да знају шта се дешава иза сцене. Тај став дели и бивши британски дипломата Карн Рос, који је напустио Форин офис и основао организацију која се залаже за отворенију, мање тајновиту дипломатију.

Он верује да ће ова епизода заувек изменити дипломатију:

"Мислим да ћемо бити у стању да датирамо дипломатију на ону пре и после Викиликса. Доспеће овако великог броја дипломатских докумената у јавност шаље врло јасну поруку кроз дипломатски систем. Порука је да као дипломата више не можете да будете сигурни да оно што напишете у својим депешама неће доспети у јавност. То ће значити да ће дипломате престати да бележе врло осетљиве детаље. Приступ дипломатским депешама ће имати далеко мањи број људи, а то ће у значајној мери утицати на функционисање дипломатије широм света."

(BBC)